

„Edinost“

iz vsakega enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znanja:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na uspešno brez priložene naročnine se uprava ne odzira.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); vsem Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana oemrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vai dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Moravska in Istra.

Poleg Češke je Moravska tista dežela, od koder dolji se je navadno določal kurz notranje politike naše države. Saj ima v tej pokrajini veliko besedo, ki čuje na ime barona Chlumetzkega, mož, ki je bil že sam minister, mož, ki je postal slaven po svoji spretnosti v političnih zkulisnih intrigah, mož, ki je na glasu grobokopa avstrijskih ministrov, mož torej: katerega morajo poštovati prijatelji in neprijatelji! Največ vpliva in moči pa mu je prihajalo od tudi, ker svojo nemško pohlepno umeje obdaviti z nimbom najčistejšega patriotizma in ker je znal doseči, da ga ob vsej njega nemški intoleranci smatrajo izgledom — spravljivosti in narodne tolerance.

Torej v tisti pokrajini Moravski, kjer baron Chlumetzky vodi veliko besedo, se že par let sem razvija in nateza neka pravna akcija med češko in nemško stranjo v deželnem zboru, oziroma med obema narodnostima v deželi. Marsikomu se bo čudno zdelo, kako da so se Nemci ravno na Moravskem pokazali nekako pristopne za misel sprave, da so se ravno tu nekako izneverili rebi, svoji nravi in svoji — hegemonijski pohlepnosti. O ti ljubi Bog, ko je pojasnilo temu vendar tako priprosto, jednostavno in lahko umljivo! Nemci so še danes gospodarji v deželi in bi tudi radi ostali. Ali vedo, da to ne pojde. Oni so v veliki manjšini in imajo proti sebi veliko večino, ki ne tehta le po svojem številu, ampak tudi po stopinji svoje kulture in gospodarskega blagostanja svojega. Ker je torej izključeno, da bi se nemško gospodarstvo na Moravskem trajno ohranilo odkritim in ravnim potem, pa bi je hoteli ohraniti po ovinkih — sporazumljenju. Od tudi nemška spravljivost, od tudi prihaja, da v časih, ko na vseh koncih in krajih Nemci proglašajo boj brez pardona, boj do popolnega političnega, duševnega in narodnega podjarmljenja vsega nenemškega naseljenja v državi, imajo na Moravskem »mirno in pravno akcijo« in že imenovani baron Chlumetzky podaja predvsem svetom na odličnem mestu, v deželnem zboru, slovesno izjavo: »da to ne sme biti več, da bi se v Avstriji mesarili dve tako visoko stoječi narodnosti, imajoči jednake gospodarske interese, da s tem ugonobljati dr-

žavo, ali jej vsaj škodujeti, ne da bi sebi koristili«.

Na Moravskem imajo torej »pravno akcijo«. Ali nekaj čudnega je na tej akciji. Vse jo podpira, vse jo povspesuje, in vendar noče prav z mesta. Vlada ne prikriva, da je v visoki meri interesirana na stvari, Nemci stezajo roko v spravo in Čehi tuži. In vendar — noče iti prav. Človeku se usiljuje misel, da zdravniki, ki se trudijo v ozdravljenje bolnika, niso pogodili prave dijagnoze, ali pa nočejo priznati svetu, kje je pravi vir bolezni. Pač, jeden mož je bil vendar, ki je v razpravi o deželnem preračunu v moravski »bornici (ki pa je bila v resnici prava pravcata »pravna debata«) po našem menenju podal pravo dijagnozo, ki je pokazal na pravi prvotni vzrok bojem med obema narodoma na Moravskem.

To je bil poslanec dr. Žáček. Mož je rekel med drugim: »Glavna pogreška je bila, da so že s prvega začetka v deželnem zboru zastopniki manjšine nadvladovali zastopnike večine«.

Čitatelji, ali vam — ko ste prečitali to — ne uidevajo misli v — našo Istro? Ali ni bilo tudi v Istri tako, da so bile stvari že z začetka ustavnega in konstitucionalnega življenja postavljene na glavo? Tudi tu je bilo od nekdaj in je še danes, da zastopniki manjšine nadvladujejo one večine! A če stvar stoji na glavi, mesto na nogah, je to nenaravno položeno! Stvari, postavljene nenaravno, se pa ne morejo razvijati naravno, in je na njih povsem naravno le to, da ustvarjajo absurdne, nemožne, zastrupljene situacije, iz katerih nastajajo le spori, konflikti in — škoda! Temeljno načelo parlamentarizma je, da na strani večine stavi vodstvo in odgovornost, na strani manjšine pa opozicija, kontrola, kritika. Ali to temeljno načelo sloni na neki jako važni, neizogibni predpostavki — na predpostavki namreč, da večina v zbornici zastopa večino v deželi. Na Moravskem ni izpolnjen ta bistveni pogoj; v tem vidi dr. Žáček glavni vzrok bolezni javnega življenja in vzrok, da pravna akcija noče prav z mesta. Od tudi prihaja, da nimajo zdravega boja med hvalevrednimi aspiracijami, ampak nezdravi boj med privilegiji manjšine prebi-

valstva in naporu po revindikaciji od strani večine. O zastopnikih nemške manjšine — ob znani uravi nemškega plemena — ni možno verjeti, da bi iskreno želeli spravo, ker vedo, da bi bil po resničnem sporazumljenju, ki bi odgovarjalo etnografičnim razmeram v deželi, vsaki privilegij za manjšino naseljenja jednostavno in a priori izključen. Oni hočejo torej upogniti, kar se ne da zločiti: oni hočejo premeniti le vnanje oblike svojega nadvladja! Prisiljeni v to od narave same, hočejo najti za bodočnost nov način nadvladja, ki ne bi bil tako žaljiv za oko. — Od strani večine prebivalstva s takimi kvaliteta, kakor je ona, ki jo sestavljajo Čehi na Moravskem, pa zopet ni pričakovati, da bi odhala, dokler ne bo garancij, da bo izključen vsaki privilegij manjšine, žaljiv za večino. Da pa so v deželnem zboru naravne razmere, da stoji stvar na zdravih nogah in ne na glavi, da bi se vršila pogajanja med zastopniki resnične večine, ki vlada, in zastopniki manjšine, ki je v opoziciji v zbornici: mi smo uverjeni, da bi se pogajanja vršila veliko gladkeje, ali pa bi bila morda celó sprava že dovršena stvar.

Boj med privilegijem na strani manjšine naseljenja in med revindikacijo od strani večine — to je strup, ki razjeda tudi v Istri. Tudi tu so stvari postavljene na glavo. Zastopniki manjšine nadvladujejo zastopnike večine. Tudi tu je temeljno parlamentarno in konstitucionalno načelo potajeno popolnoma. Glavni krivec pa je tu vladni zistem. On je ustvaril to absurdno razmerje, to nasilje na nravi; on je vsikdar negoval in je vzdržuje tudi danes. Državni faktorji, ki so prisegli na ustavo, faktorji, ki bi v zmislu te prisege morali biti čuvarji ustavnega, konstitucionalnega in parlamentarnega principa, ti faktorji so tudi v Istri zanikovali istega principa. Tu je zlo, tu je vir zastrupljenju, tu je vzrok srditosti bojov v Istri. Iz tega izvira absolutno breznađje, da bi nastalo vsaj relativno pomirjenje, tu je vzrok, da bi bila že blaznost, ako bi hoteli misliti le na začetek kacega pogajanja med obema strankama. Iz tega pa izhaja tudi, koliko neizmerne krivde ima na svoji vesti ta nesrečni zistem v Primorju.

A iz tega izhaja tudi z vso jasnostjo, katero pot mora nastopiti ta zistem, ako hoče

popraviti težko krivdo svojo. V kolikor je to od njega zavisno, mora delati na to, da v deželnem zastopu nastopi normalno razmerje, da se stvari postavijo na zdrave noge, da bodo ogovarjale temeljnemu parlamentarnemu in konstitucionalnemu načelu! To je: razmerje med strankama v deželnem parlamentu mora biti zrcalo razmerja med obema narodoma dežele.

Resnica, ki jo je izrekel dr. Žáček glede glavnega vzroka bojem na Moravskem, velja tudi in še v večji meri glede Istre.

Tu bomo imeli v bližnji bodočnosti deželnozborske volitve; torej bi imel zistem priliko da pokaže vsaj dobro voljo za uvedenje normalnih razmer — za saniranje zastrupljenih odnosov. Dokler bodo zastopniki manjšine absolutni gospodarji, ne bo nade v preobrat na bolje, kajti znano je in psihologično umljivo, da so ljudje srditeji in nespravljiveji takrat, ko se boje za privilegije, nego pa takrat, ko se bore za pravo. Privilegij — in sicer ne privilegij narodnosti, ampak privilegij klike treba zrušiti v Istri! Ali je kaj nade, da se vlada loti vsaj poskusa v ta namen? Menda — ne! Te dni vsaj nam prihajajo iz Istre kaj čudne vesti oziroma ne predstoječe volitve, vesti, ki vzbujajo v nas bojazen, da nam bo odbiti ljut kombiniran napad, katerega nam bomo namen, da bi nenaravna situacija postala še — nenaravnejša. Za danes nočemo govoriti konkretno; le toliko bi prosili naše voditeljne činitelje, da koperskem okraju obrnejo vso pozornost svojo!

V Trstu, dne 18. julija.

Rasglasitev zmagovalcev na tekmovalni telovadbi ob vsesokolski slavnosti se je izvršila na slovesen način v soboto zvečer na Žofinu v Pragi ob navzočnosti mnogoštevilnega občinstva, zlasti dam. Na tem vsesokolskem izletu so v prvič tudi slovenski telovadci bili med zmagovalci, na prejšnjih so dosegli le častna priznanja. Ta uspeh je tem odličnejši, ker jim je bilo, razen s slovenskimi, tekmovali tudi z najboljšimi francoskimi telovadci. Tekmovalna telovadba je imela tri oddelke, slovenski Sokoli so se

PODLISTEK

V sosedstvu.

Hrvatski spisal Šandor Gjalski. — Prevel M. C. — t. — č.

In bilo je — zadnjikrat! Nu, ne le za letos, ampak za vedno. Pa ni trebale ni človeške zlobe, ni človeške slabosti, ni človeških predsodkov, da izrujejo srečo, ki jo je življenje nosilo in izpevalo v tej ljubezni, ampak slučaj je prišel in uničil vse — slučaj, kakor bi rekli mi na zapadu, orijentalci pa bi rekli — usoda! Vsakako nekaj neumevnega, nekaj tajanstvenega, nekaj tako oddaljenega našemu bornemu — slabemu spoznavanju!

Že sem bil v mestu v šoli in ne morem torej znati pripovedovati, kako je Denizo zadela grozna vest, da je ritmojster Malešević na vežbah v jahalnici pal tako nesrečno, da si je zlomil vrat in ostal mrtev na mestu. Še le za velike praznike sem prišel domov. Naravno, da je bil moj prvi korak v Dragošlovce, da vidim Denizo.

Bila je skoro strta od nesreče, ki jo je zadela, četudi so že meseci minoli od takrat. Lepa je bila še vedno, ali nekako polomljena; o prejšnji gibkosti ni sledi, kar v vsaki kretosti, v vsakem koraku se je izdajala neka resnost, in ne toliko fizična obnemoglost, ampak nekako duševno breme, ki je ležalo na vsej njej. Glas jej je izhajal obložen in ne

več tako zvonk kakor prej. Okoli usten sti se jej zarezali dve globoki črti.

Ko sem došel, se ni spustila v jok, ali dolgo ni mogla izustiti ni besede. Gospa Barbara je pomirila nekaj in naju potem ostavila sama.

— Vi se morda čudite, da me še vidite na svetu? In res: sama ne umejem, kako sem prenesla to nesrečo. Bog mi odpusti, ali ne enkrat sem razmišljala, da-li naj bi ne naredila konec vsemu? No, prevelik greh bi bil — Bog je določil tako, treba se pokoriti. Jaz se pokoravam; res je, da trpim strašno — ah, kaj mi življenje brez njega?! Za-me ni več sreče. Vse bom mogla prenesti. Bog, pomislite: nikogar nisem imela na vsem svetu razen njega — ni starišev, ni bratov, ni sorodnikov — samo njega, ki me je tako ljubil!

In sedaj se je spustila v jok, v jok brez solz — le tiho in težko ihtenje!

Potem mi je potožila, da jo v tej njeni veliki žalosti gospa Barbara še muči z nago-varjanjem, naj se — omoži. Našla je nekje v sosedstvu bogatega kmeta, ki je pripravljen oženiti se žnjo.

— Moj Bog! — sem vskliknil ogorčeno.

— A vi, kaj pravite Vi?

— Jaz? Kaj naj rečem po svoji nesreči?

— Ali, nikar! Pomislite: vi se svojo

naobrazbo, vi tako fina in nežna, pak — ah ta gospa Barbara nori!

Deniza mi ni nič odgovorila, le ponovno se je spustila v krčevito jecljanje in ihtenje. Jaz sem se odkral iz sobe in odšel k gospej Barbari. Našel sem jo na vrtu.

Rekel sem jej naravnost, kar mi je priobčila Deniza. Starka je le skomignila z rameni, se obrnila od mene, in nekaj zaukapa deklam, ki so delale na vrtu — potem me je vzela za roko in me odvedla z vrta.

— Ne kvarite, mladi gospod, stvari, katerih ne umejete. Oprostite, vi ste premlad! Je začela gospa Barbara, čim sva bila dalje in bolj na samem. Govorila je nemški.

— Res, vsakemu se bo zdelo strašno na prvi mah. Deniza je gospi; in bilo bitako tako, priznavam to. Učila se je v šolah, zna nemški govoriti in pisati, tudi francoski zna, pak tisti nesrečni glasovir — da, da, vse to je res, a on je kmet — priprost človek ali dobro stoji, ima že sedaj dosti lepo imetje, pa je dober, pošten in pameten človek. Torej? In on je sam prišel na to misel. Deniza mu ugaja, dobra gospodinja je, marljiva. Torej? A tista njena nesreča s tistim nesrečnim Maleševićem — ali kaj hoče? Iz groba ga ne dvigne več. In ravno zato, ker jej je bil usojen mladi Malešević, ka-

terega je v resnici silno ljubila: sedaj jej more biti vsejedno, koga dobi.

— Dobro, dobro, ali nenaobraznega, priprostega človeka, ki jej motiko stisne v roko, naj koplje! — sem vskliknil, še bolj ogorčen po razlaganju starke. — Denka, četudi je siromašna, najde vsikdar sebi dostojnega moža.

— Ne ne, čakajte! Mlad ste, res je, ali sedaj ste že na visokih šolah, pa vam morem reči. Denka nima nikogar svojega, ona je brez rodbine; na nesrečo je pred tremi leti umrla njena mati, ki je ni mogla priznati pred svetom — bila je visoka, ugledna gospa. Imetja ni imela, vse je bilo od njenega soproga, ni torej mogla nič storiti za njo. Že iz samostanske šole jo je morala vzeti pred časom ter izročiti dete meni, daljnji sorodnici in prijatelje: svoji. Iz početka je dajala nekaj pomoči, ali sedaj, leta in leta, nisem dobivala več ničesar. Kaj naj torej? A jaz sem stara, naenkrat pride smrt — kam se obrne ona, sirota?

— Pa raje v službo, nego-li tako.

— O, raje sem gospodinja v najslabši bajti, nego-li tuji sluga v najsijajnejši palači. Ni — ni dobro, ako moraš pometati tuje prage.

Gospa Barbara me, seveda, ni mogla prepričati. Z Denizo se oni večer nisem več razgovarjal o tem. A tudi pozneje se je med

udeležili najtežjega tekmovanja, namreč na orodju: drogu, bradlji, konju na šir, krogih, konju vzdolž in v skoku v višino. Ta oddelek je bil razdeljen zopet v dva: višji (za boljše telovadce) in nižji (a slabše). Naši telovadci so tekmovali v višjem oddelku in sicer med gosti, za katere so smatrali vse telovadce, ki ne pripadajo k zvezi češkoslovanskega Sokolstva, torej poljske, hrvatske in slovenske Sokole in francoske gymnaste. Češki Sokoli so tekmovali med seboj in so bili posebej kvalificirani. Tekmovati je bilo vrstam šest telovadcev med seboj in posameznikom med seboj; izvedbe posamičnega telovadca v vrsti so bile klasificirane ob enem za njega tekmovalce kakor posameznika, svota vseh točk, ki so jih dosegli tekmovalci ene vrste, pa je bila odločilna pri tekmovalni vrsti.

Izid tekmovalja je naslednji:

Češki telovadci: I. Erben (»Sokol« v Žižkovu); II. Zindl (»praški Sokol«); III. Heller (»Sokol« v Kralj. Vyšegradu).

Gostje: I. Audermard (Francoz iz Arrasa); II. Montigny (istotako); III. dr. Murnik (ljubljski »Sokol«).

Češke vrste: I. »Sokol« v Žižkovu; II. »praški Sokol«; III. »Sokol« v Brnu.

Vrste gostov: I. Francoski telovadci iz Arrasa; II. »ljubljski Sokol«; III. druga vrsta francoskih telovadcev iz Arrasa. V vseh tekmovalnih oddelkih pa je bilo 1588 tekmovalcev.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 18. julija 1901.

Deželni zbori. Kranjski. (Konec včerajšnjega poročila o XIII. seji.) Posl. dr. Majaron je poročal v imenu finančnega odseka o podpori za občinsko cesto Idrija-Rovte. Podpora se je dovolila. Sprejeta je bila resolucija posl. Lenarčiča, naj bi deželni zbor sklenil zakon o razlastitvi za napravo in obrat električnih železnic, kakor tudi Žitnikova resolucija, naj se na Kranjskem ustanove skupne sirotinske blaginje. Nemškemu filharmoničnemu društvu so dovolili za leto 1000 kron podpore, za prihodnji dve leti pa po 800 kron. Sprejeli so tudi predloge poročevalca vit. Langerja o ustanovitvi zimске kmetijske šole. Poslanec Zelen je predlagal, naj se v košarski dolini ustanovi kmetijska šola. Zbornica je predlog odklonila, na kar je bila javna seja zaključena.

Včeraj se je vršila XIV. seja tega zasedanja, ki je ob enem tudi zadnja seja sedanjih šestletnih zakonodajnih dobe. Poslanec Višnikar je naznanil v prejšnji tajni seji storjene sklepe, tičeče se personalij, mej istimi imenovanjem našega ožjega rojaka, g. Frana Gombarča definitivno nastavljenim deželnim potovalnim učiteljem za vinarstvo. Sprejeli so potem zakon o gradnji postojnskega vodovoda, katerega bo vzdrževal in oskrboval trg Postojna.

Poročilo posl. Hribarja o račanskem sklepu deželnega zaklada za leto 1899 se je odobrilo. Zbornica je brez generalne debate

nama le redka beseda zasakala na to. Ona kakor da se je izogibala temu. Očitno je bilo, da jej ni bilo drago misliti o tem, kamo-li govoriti! In ako se je primerilo, da je nastal pogovor o tem, videl sem, da jo je povsem premagala neka apatija, neko prepuščanje same sebi, teku valov, ki jih je donášala življenje.

Leto dnij potem je nisem več našel v Dragoslavu. Omožila se je bila po volji gospe Barbare.

In doživel sem, da sem videl ono isto roko, ki mi je toli mojsterski odigrala Faustovo muziko — to isto roko, kako v vročini in soparu zamahuje z motiko in okopuje turščice poleg kmetov, dolgih in suhih, s topim izrazom v kostanjevem licu pod ozkim čelom in gostimi plavinimi lasmi.

— Deniza, in vi tudi to? — sem vskliknil bolestno.

— Ni več Denize, jaz sem sedaj Denča! — je odgovorila z grenkim nasmehom.

— Ne obžalujte me radi tega, v tem ni moja nesreča. Ona je bila — saj veste: kje in kako!

In vendar je tudi tu življenje storilo svoje in odneslo Denizino bedo.

Videl sem jo, ko se mi je zdela povsem srečna. Nosila je na prsih rudeče, zdravo, kmečko dete — svojega prvorojenca.

(Zvršetak)

in po kratki specialni razpravi odobrila poročilo. Daljša razprava je bila pri poročilu o zgradbi domobranske vojašnice. Predlog glede priprave k ustanovitvi više trgovske šole v Ljubljani je bil soglasno sprejet.

Konec seje je omenjal deželni glavar Detela v kratkih potezih vspehe ravnokar zaključujoče se šestletne dobe deželnozborskega delovanja. Spominjal se je ob enem 40-letnice obstanka deželnega zbora, ter se zahvaljeval cesarju, ki je deželi podelil samoupravo in ki isto brani s svojo mogočno roko. Na to so vsi poslanci vskliknili trikratni »Živio« cesarju. Zastopniki vseh treh strank so se zahvalili dež. glavarju za nepristransko vodstvo razprav, na kar je isti zaključil deželnozborsko zasedanje.

Cesar v Solnogradu. Cesar je obiskal včeraj deželno streljšče, kjer ga je pričakovalo ogromno število strelcev. Pozdravil ga je viši strelce Potschacher z govorom, v katerem se je med drugim spominjal na cesarjev obisk, ki se je vršil pred 36 leti istotam. Popoldne je cesar obiskal nekatere cerkve in šole ter obrtno razstavo. Nekoliko pred 6. uro se je podal na kolodvor, kjer so se zbrali najvišji civilni in vojaški dostojanstveniki in drugi odličnjaki. Cesar je izrekel dež. glavarju in županu svoje zadovoljstvo na bivanju v Solnogradu. Ob navdušenih vsklikih množice se je odpeljal nekoliko po 6. uri v Ischl, kamor je došel ob 8½ uri zvečer.

Novi metropolit katoliške cerkve v Rusiji. monsg. B. Klopovskij, je imel minoli četrtek svoj slovesni uhod v petrograjsko katoliško katedralo. Na slavnost je došla vsa v Petrogradu živeča katoliška duhovščina in zbrala se je velika množica ljudi. Ob 10. in tri četrt uri je došel metropolit in se je spremljan po členih konzistorija, podal v presbiterij cerkve, kjer je sel na škofovski prestol. Kanonik Soderskij je prečital papeževo bulo in pismo do katoliških občin o imenovanju Klopovskega katoliškim višim pastirjem v Rusiji. Potem je metropolit daroval, ob azistenci, sv. mašo, med katero je držal na navzočih daljši nagovor ter je občini podelil svoj blagoslov.

O aspiracijah na Balkanu. Neki srbski »patriot in politik« piše v »Information«:

»Ako Črnagora svoje dobre odnošaje do Italije izkorišča v to, da zasnuje čim intimnejše razmere med obema državama ob Adriji in da Italijo približa toliko Rusiji, kolikor skupnemu slovanskemu svetu, to moremo le odobravati. Ali preko tega Črnagora ne sme iti. Žal pa, da svoje položanje in svoj upliv uporablja v to, da v Albaniji dela v specialne koristi Italije. To ni lojalno nasproti sosednji habsburški monarhiji, s katero naj bi brez potrebe in vzroka ne iskala sporov, ker to ne služi ni interesom srbstva, ni onim Črnogore. Po našem umevanju ima Črnagora rešiti veliko vzvišenejše nalogo, nego je povspesevanje italijanskih interesov. V kristalizacijskem procesu, ki se vrši na Balkanu, mora Črnogori kedaj pripasti tista uloga, ki je bila namenjena Srbiji, kateri pa se Srbija ni pokazala doraslo. Naloga Črnogori je, da združi Srbstvo in v to trebata knez Nikolaj in njegova hiša polne simpatije vseh Srbov. Jedinstvo vseh Srbov je temeljni pogoj procvitu in veličini Srbije in Črnogore. Kar pa je bolgarskega, mora o tem ostati Bolgarom; kar je hrvatskega, Hrvatom. Zato je nezmišljeno, ako Črnogora meče eno oko na Hercegovino, ali ako Srbija sanja, da dobi Bosno. Srbija občuti živo potrebo po morju in si prizadeva, da bi dosegla ali Egejsko ali Adrijsko morje.

Ako sta Srbija in Črnagora jedini, je prva dosegla, po čemer stremi, ker Črnogora leži ob morju. Preko Črnogore vodi nje naravna pot do obali, mirnim sreem se torej lahko odpove svojim aspiracijam na Bosno. Od druge strani pa naj bi tudi habsburška monarhija nehla delati ovire narodnemu razvoju Srbstva ter njega združenju; seveda mora o tem vedno imeti pred očmi, da Bosna in Hercegovina nista tla za madjarsko-nemško osvojevalno politiko ter da ustvarjati integralen del samostojne hrvatske države. Ako bi upoštevali te resnice, uvedeno bi bilo na Balkanu ravnotežje med hrvatskim, srbskim in bolgarskim elementom in bi se tako ustvarile tri naravne skupine, ki bi se mogle vse tri nezavisno razvijati, a vendar živeti med seboj v najlepši moralni in kulturni skupnosti.

Belgija hoče anektirati Kongo. V belgijski zbornici poslancev so razprav-

ljali včeraj o zakonskem načrtu glede anektiranja države Kongo v srednji Afriki, katere država je že dolgo pod belgijskim pokroviteljstvom. Zbornica je z 71 glasovi proti 31 vsprejela jedino točko tega zakonskega načrta. Govori se tudi, da misli belgijska vlada poddržaviti Kongske železnice.

Protiklerikalno gibanje na Španj-skem se nikakor še noče poleči. Včeraj so se zopet vršile demonstracije v Saragosi; demonstranti so streljali na vernike, ki so prihajali iz cerkve in je bila o tem neka oseba ubita, več družin pa ranjenih. Med ranjenimi je tudi karlistični general Ravero.

Angleška liberalna stranka. Londonske novine poročajo, da se je spor med obema frakcijama liberalne stranke, katerega se je smatralo pred kratkim poravnane, vsled nekega manifesta lorda Rosebery-ja (nekdanjega načelnika te stranke) zopet zelo poostril. Angleške novine menijo, da liberalna stranka ne bo imela nikakega upliva tako dolgo, dokler jedna ali druga frakcija njena ne dobi popolne premoči.

Dogodki na Kitajskem. Glavna zapreka, da poslani ne morejo priti do soglasja, je spor med ruskim in angleškim poslanikom, ki obstoji v diferencah glede plačanja odškodnine. Skoraj že vsi poslani so se bili sporazumeli začetkom junija, le Anglija je nasprotovala s pretvezo, da mora varovati svoje interese. Poslaniki zavračajo od sebe krivdo radi zavlačevanja pogajanj ter obdolžujejo vlade, da so one krive temu. Berolinska »Norddeutsche Allg. Ztg.« demantira včerajšnjo »Reuterjevo« brzojavko, ki pravi, da so na de v sklep pogajanj vedno slabše in da je položaj jako resen. »Nordd. Allg. Ztg.« trdi temveč, da se iz sedanjega položaja da sklepati na ugodno rešitev pogajanj. »Prjamorskija vedomosti« poročajo iz Pekinga o govorici, da je Rusija naznanila Kitajski pogoje, pod katerimi je pripravljena zapustiti Mandžurijo. Glasom te govorice bi Rusija storila to le tedaj, ako jej Kitaj prepusti velik kos ozemlja ob meji blizu Semipalatinska in velik del vsho inega Tibeta. Razven tega zahteva Rusija še nekatere druge koncesije, ki se pa ne tičejo prepustitve ozemelj. Iz Petrograda poročajo, da je imel dne 13. t. m. general Volkov bitko z neko tropo Tunguzev.

Tržaške vesti.

Odvetniško prisego sta položila danes gospoda dr. Ivan Zuccon in dr. Edvard Slavik, ki odpreda v kratkem svoji pisarni, eden v Trstu, drugi v Pulju.

Nov zdravnik. Dr. Oskar Oblath je dobil dovoljenje za izvrševanje zdravniške prakse v naši občini.

Mestni svet tržaški ima danes zvečer ob 7. uri svojo XVIII. javno sejo.

Za izgled. Glasilo vladajoče klike, »Il Gazzettino«, piše ali bolje rečeno: hujška laško nevedno ljudstvo v včerajšnji številki svoji:

»Odveč bi bilo, ako bi hoteli vnovič povdarjati, kako vse drugače se postopa z Italijani v teh pokrajinah, nego pa z drugimi narodnostmi, zastopanimi v parlamentu na Dunaju. Saj vemo to vsi in natančno. Vendar je vredno, da povdarjamo vsaj nekaj važne slučaje, ki označujejo položaj. Nekaj dni sem se razobeseni po oglih manifesti, vsi v slovenskem jeziku obsejajo — kakor nam pravi oseba, ki pozna slovenski jezik — vabilo na shod raznih slovenskih društev, ki bo prihodno nedeljo na nekem prostoru pri sv. Jakobu, ulica Giuliani. V tem manifestu je odstavek, ki zasluži posebno pažnjo, tisti namreč, ki pravi, da med raznimi zabavami bodo tudi umetni ognji z zastavo v barvah slovenske trikolore, ki jih bo prižigal pirotehnik Zobec. To pomenja, da — ako ne pride prepoved od strani oblasti — bo ves sv. Jakob kaznovan s prizorom slovenske trikolore, povzdignjene v zrak!

Komentarji so nepotrebni.

Italijanska zastava na strehah hiš, ki se gradijo, in mej zastavami drugih narodov ter brezvsacega najmanjšega namena politične demonstracije, se je morala odstraniti. V zasebnih hišah Italijanov je prepovedano razvešati trikolore belo-rudečo-zeleno. Pirotehnik, ki bi naznanil kaj takega, zamenjavi le modro barvo z zeleno, bi ga brez dvoma tirali na zatožno klop pod obtožbo... »javnega škandala.« A na izrečno politični slavnosti, naj bi se mogla ob živio klicih dvigniti trikolora belo rudečomodra, ki je pa glede demonstracijskega zna-

čaja, v popolnoma istem razmerju, kakor italijanska trikolora, prepovedana od oblasti?!

Ne verujemo, vendar pa smo radovedni, kako bodo dogodki.

Tržaški Slovenci vedo prav dobro, kakov je namen, kadar laški listi pišejo tako, vedo da je to — migljaj s kolom nevednemu laškemu ljudstvu, da je to zavajanje na sovražne pojave. V obliki hlipnega zgraženja radi pretvezno nejednakega postopanja z Italijani in Slovenci, hoče laški list nahujskati tudi oblast. To je bil namen tu. Mi smo sicer uverjeni, da se je laško ljudstvo toliko steznilo — in naravnost čudež bi bil, ako bi se ne bilo po tolikih škandalih, ki jih nudi vladajoča klika v zadnjih časih —, da ne bo poštevvalo tega nežnega migljaja s kolom, in tudi od oblasti moremo zahtevati, da ne pade, vznak radi te grožnje, ali vnanjim rojakom naj bo to v izgled, ob kakih razmerah in med kakimi nasprotniki moramo prirediti slavnosti mi tržaški Slovenci! Kako se tu nedolžna pevka slavnost, proglašajo za veliko političsko demonstracijo, in vrhu vsega slavnost, ki bo omejena med štiri zidove jednega vrta. Kaj bi bilo še le, ako bi hoteli prirediti slavnost, do kakoršnje bi imeli tudi polno pravico kakor slobodni in enakopravni državljani, ako bi živeli, da... ako ne bi živeli v razmerah, ki — recimo tako — niso povsem moderne.

Nadaljni deležniki društva »Narodni dom v Trstu«.

76. G. Ivan Tomažič, trgovec, ulica Molina vento št. 3.

77. G. Hrabroslav Šemeč, c. kr. fin. nadzornik v Trstu.

78. Slavno Sv. Ivansko konsumno društvo.

Vsa uplačila in darove vsprejema društveni blagajnik g. Josip Ulčakar, v »Tržaški posojilnici in hranilnici«, ulica San Francesco št. 2.

Dan veselja. Pišejo nam: Prihodnjo nedeljo, ako bo lepo vreme, bo dan veselja za tržaško Slovanstvo in še posebno za nas »Kolaše«!

S pomočjo naših prijateljev in somišljenikov se nam je posrečilo, da smo nabrali potrebno svoto za nabavo društvenega znaka — društvene zastave.

Kakor čebelice so nabirale vrle Kolašice, novčiče, o čemer nismo zastajali tudi mi Kolaši. Prisrčno zahvalo smo dolžni vsem onim, ki so nam kaj pripomogli do znaka, pod katerim se bomo zbirali ob veselih in žalostnih prilikah in pod katerim bomo delali za srečnejšo bodočnost našega naroda sploh in še posebe za probujo Slovanstva ob morju adrijskem!

Samohvala ni umestna, ali tu moramo že napraviti izjemo v toliko, da pojasnimo, na kak način se je »Kolo« tako priljubilo tržaškimi in okoličanskimi Slovencem.

Mi smo porabljali vse mogoče prilike, ko je bilo treba buditi zaspane in jačiti vzbujene, da premnogokrat smo žrtvovali — nad svoje moči. Da ne posežemo daleč nazaj, naj omenimo le prošle volitve. Društvo kakor tako se seveda ni nikdar pečalo z volitvami, ali mi, njega člani, smo se pod njega okriljem vzdramili in postali zavedni narodnjaki in državljani, vneti za svojo pravo. V mnogokaterem nas je še le »Kolo« vzbudilo čut ljubezni do sebe, a potem je prišlo samo po sebi, da smo postali sobojevniki tudi na narodnem in političnem polju. Omenil sem že zadnje volitve. Bilo je po noči z 9 stopinjami mraza, ko se je vse tiščalo na gorkem. Tedaj je podpisanimu zadoščalo, da je le namignil in kakor en mož smo bili na — delu! Večkrat nas je zatekla 5 ura jutraj — vse premrzle, ko smo se spravljali, da nastopimo — ne morda pot v gorko postelj — da nastopimo svoje vsakdanje trudopolne službe! Taka in slična požrtvovalna dela so nam naklonila simpatije širše mase, ki nas prav gotovo počasti, ko prihodno nedeljo razvijemo našo skromno a pomenljivo zastavo.

Plačilo za naš dosedanj trud in delovanje nam prinese nedelja dne 21. t. m. na slavnosti pri sv. Jakobu, v kar pomozita Bog in narod!

Kolaš.

Hvala lepa! Pišejo nam: Ravno smo premišljevali, da bi kaj napisali za reklamo naši nedeljski slavnosti, ko smo slučajno doznali, da se je gospoda Vrha list »Gazzettino« zagnal v našo slavnost!

Hvaležni smo mu na reklamni, samo obžalujemo, da Vrhova reklama diši nekako po — vohunstvu!

Kar se tiče »groznega« slučaja, namreč trikolore, v katero se ultra-lahonski list tako

zaganja, mu moremo povedati, da je izpuščenje te zastave namenjeno v prvi vrsti onim, ki bodo na vrtu in ne slučajnim lahonskim reporterjem! Še enkrat hvala!

»Kolaši«.

Naj svet vidi, kake gospodarje ima tržaško mesto! K vrtu, kjer bo imelo prihodnjo nedeljo »Kolo« svojo slavnost, vodijo ulice, ki so podobne najgršim »metskim klanecem! Vse polno raznega kamenja in nečistobe bodo lahko videli gospodje gostje, ki pridejo iz raznih mest in z dežele! Ako se pomisli, da je to ozemlje del mesta Trsta in ne morda kako predmestje, si lahko vsakdo misli, kako skrbne gospodarje ima veliki in slavni Trst!

Ko bi imeli mi besedo na tržaškem magistratu, bi nas bilo sram takega gospodarstva; tako pa naj se sramujejo oni, ki »vkladajo« v nesnagi!

Sežana za »Narodni dom« v Trstu. Iz Sežane smo prejeli danes radostno sporočilo, da je po jednoglasnem sklepu občinskega starešinstva sežanska občina postala ustanovnica »Narodnega doma« v Trstu s svoto 200 K.

Slava naši Sežani! Kakor se je nekdanj odlikovala s prispevanjem za »Narodni dom« v Ljubljani, priredivši 1881 ali 1882 velikansko veselico v ta namen, tako prednjači tudi sedaj nasproti nam tržaškim Slovincem kakor lep izgled ostalim slovenskim občinam. Sežani pravimo, da je kraška metropola; no, ta občina je pokazala vnovič, da je tudi sedež tistemu rodoljubju, ki se kaže v dejanju in ki priteka bratu na pomoč! Še enkrat: Slava Sežani!

Otročiči vrtea pri sv. Ivanu so praznovali v nedeljo 14. t. m. god sv. blagovestnikov Cirila in Metoda na vrtu konsumnega društva. Gojenci, kakor tudi vrtnarica gospa Grmekova so izvršili svojo nalogo prekrasno. Saj pač menda ni lepšega prizora nego gledati in poslušati nedolžno dečo, ki tako pogumno nastopa bodisi v primeranih pesmicah, deklamacijah ali prizorčkih. Dekleta so bila dražestna v svoji najvnostih, a dečki preljubki s svojim pogumnim junaštvom.

Le tako naprej, mladi junaki, da nam tudi vi skoro pomorete do lepše bodočnosti, ki nam prihaja od Vzhoda. Opažamo pa dosledno, da so te lepe otroške veselice zelo malo obiskane. Je-li to zasmenje, da so Svetoivančanje že tako prosvetljeni, da jim je to premalo ali — ali — je pa še toliko trde nerazorane ledine? In to ravno pri sv. Ivanu, ki sicer prvači po svoji zavednosti in napredku. Saj smo tudi mi že marsikaj videli in slišali, vendar se udeležujemo skoraj sleherne veselice. Ne sebi v kratkočasje, ampak drugim v spodbudo! Torej: le ne tako mrzli in brezbržni!

Profanacija. Ker se v kratkem odkrije »pomenik Rossettiju, izdali so nekateri špekulanti užigalice, ki spominjajo na ta dogodek. Jedna vrsta teh užigalic je v škatljicah, na katerih je kip Rossettija s tekstom, ki podaje njegove date, druge pa so v škatljicah s sliko Rossettija in z napisom »Nella patria de Rossetti, no se parla che italian!« Če se njim zdi prav profanirati svoje može s takimi ostudnimi špekulacijami na zle instinkte in narodno intoleranco, ne moremo seveda niti mi imeti kaj proti temu.

Iz »Stabilimento tecnico«. Na spomenico, ki so jo bili predložili delavci tehničnega zavoda — kakor smo poročali tudi v našem listu — je danes vodstvo odgovorilo, da ne more ugoditi vsem željam delavcev, pač pa da boče nvaževati nekatere teh želja. Skrajšati hoče v zimski dobi (6 mesecev) delavni čas za pol ure in dovoljevati, da delavec, ki bi zjutraj zamudil, more opoldne popolniti zamujeno. Ali to k večjemu 3 krat v mesecu. Če bi se pa to zgodilo v četrti, ne bo isti dan več vsprejet na delo. Dosedaj pa je bilo tako, da je zgubil ves dan, kdor je zjutraj zamudil. Delalci niso zadovoljni s tem odgovorom.

Moderen uzurpator. Jakob Zanchi, lastnik voščarne, bivajoči v ulici Settefontane št. 76, je naznanil policiji, da se nekaj časa sem neki nepoznani mladenič izdaja za njegovega sina in si izposojuje denar pri njegovih zanečih. Pred kratkim se je navihane pri Antonu Mitulič-u na Reki — ki je velik prijatelj Jakoba Zanchija — predstavil kakor Zanchijev sin. Vsprejeli so ga seveda najprijazneje in pogostili. Mastil se je tam kakih 10 dni, izvelkel z zvijačo nekaj denarja in dragocenosti in jo potem popihal.

Pomorski velociped. V barkovljski ladjedelnici so dovršili te dni pomorski velo-

ciped, ki ima obliko ozke veslarske ladje. Na vsaki strani ima cilindar, napolnjen zrakom in hermetično zaprt, zato, da se velociped tudi ob najhujšem vremenu ne more potopiti. Na sredi ima dva sedla, kakor navadni biciklji, obrača se tudi kakor bicikelj, le da je krmilni drog s vrhovo prenešen na krmilo; na vsaki strani ima kolo, ki velociped poganja naprej, kakor nekdanje »tambure« pri prvih parnikih. Sinoči sta se dva gospoda podala s tem velocipedom v Benetke, kamor upata dospeti v 12 urah.

Specijalist za kradnjo bicikljev. Včeraj popoldne je polic. oficijal Titz aretiral na Barieri 22-letnega Karola Nattori-ja iz Rovinja, ker so v njem spoznali tatu bicikljev, ki so v slednjem času tako pogostoma izginjevali v našem mestu.

Dražbe premičnin. V petek, dne 19. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Ponziana 513, hišna oprava; Škedenj 148, oprema v zalogi; ulica Pietà 23, hišna oprava; ulica Foseolo 1, hišna oprava; ulica Risorta 1 B, hišna oprava; ulica Ponziana 9, hišna oprava; borzni trg 2, manufakturno blago, obleka in oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 24.4, ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.6. — Danes plima ob 11.10 predp. in ob 10.33 pop.; oseka ob 4.48 predpoldne in ob 4.47 popoldne.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je podarila g.a Seles in g.č. Gasperšič 6 kron. Srčna hvala!

Za pogoščenje v otroškem vrteu pri sv. Ivanu je podarila g.a Vekoslava Godina od sv. Ivana 1 K. G.a Ivanka Vatoeve, poslančeva soproga, zavoj biskotov. Obema iskrena hvala!

Na otroški veselici pri sv. Ivanu se je nabralo za družbo sv. Cirila in Metoda 14 kron 84 stotink. Najsrčnejša hvala vsem darovateljem!

Svetoivansko konsumno društvo je kupilo, kakor znano svoj lastni dom. Da tim laglje zmore prevzete obveze, vabi rodoljube iz mesta in okolice na pridno pristopanje. Delež stane 60 K, katerega je možno uplačevati tudi v obrokih, ali najmanj po 4 K na mesec. Kdor želi vstopiti, more se prijaviti ustmeno ali pismeno vsako sredo v obdobju seji od 8. do 9. ure zvečer. Seje so v društvenih prostorih pri sv. Ivanu. Vstopnina 4 kron je vplačati takoj.

ODBOR

svetoivanskega kons. društva.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti bo imela nocoj dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih krčme »Rojanskega konsumnega društva« svoj letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamičnosti.

Ker se bo razpravljalo o važnih stvareh, prosimo, da se udje v polnem številu udeleže tega zborovanja.

Vesti iz ostale Primorske.

× Samomor železniškega čuvaja. Železniški čuvaj Mozetič, ki biva v stražarnici št. 46 med Rubijo in Gradiščem, vrgel se je včeraj popoldne ob 6. uri pod osební vlak, ki je vozil v Trst. Mašinist je videl nesrečnega, ko je skočil na tir in je takoj ustavil vlak, a oddalja je bila prekratka. Vlak je vrgel nesrečnega čuvaja na tla in ga razmesaril grozno.

Vesti iz Kranjske.

* Glasbena Matica« v Ljubljani je imela v minolem šolskem letu 457 gojencev in 7 učnih močij. Mešani zbor je imel 116 močij. Filijalka v Novem Mestu je imela 47 gojencev in 2 učni moči. Društvo šteje 10 častnih členov, 73 ustanovnikov, 860 pravih členov. Dohodkov je društvo v preteklem poslovnem letu imelo 21.985 K 9 st, in izdatkov 21.303 K 93 st. Društveni dolg se je zmanjšal za 3000 K in znaša sedaj 85 638 K 40 st. Vzdrževanje muzikalične šole je stalo 16.309 K 62 st. Proračun izkazuje 3500 K nedostatka.

* Za zvezo med Bledom in Lescami. Iz Trsta smo prejeli: »Slovenec« je v svoji štev. 160. od dne 16. t. m. priobčil članek iz Ljubljane o opravičeni želji glede

bohinjske železnice, kateri v polni meri zasluzi, da ga tudi mi doslovno ponatisnemo:

»V številki 157. »Slovenskega Naroda« od dne 12. julija t. l. je bil priobčen članek »iz radovljiskega okraja«, tikajoči se bohinjske železnice in njenega za Kranjce in Primorce občutljivega nedostatka glede nepotrebnega ovinka iz Lesec do Jesenice v dolgosti 13 kilometrov po stari, in iz Jesenice do Bleda v dolgosti 12 kilometrov po bohinjski progi.

Tudi mi se v tem oziru s pisecem dotičnega članka popolnoma strinjamo.

Da, neumevno je, da se na Dunaju na višem mestu niso ozirali na ta nedostatek, in mi zelo priporočamo vsem slovenskim poslancem iz Kranjske in Primorske, da odločno zahtevajo v prihodnjem državnozbornem zasedanju kratko, le 4—6 kilometrov dolgo železniško zvezo z Bleda do Lesec, kajti, ako ostane pri tej, za Kranjsko itak že krivični trasi brez tu navedene prepotrebne železniške zveze, se bodo morali potniki, vozeči se na tej progi iz Primorske v Kranjsko, oziroma iz Kranjske v Primorsko, kranjski izletniki v Bled in Bohinj in Bohinjeci v Radovljico k uradam voziti čez Jesenice, kar bo provzročalo izgubo časa in stroške. Železnična zveza od Bleda do Lesec ni ne stala mnogo, a koristila bi dvema deželama, kajti ona bi progo Ljubljana-Gorica-Trst preko Lesec-Bleda prikrajšala za 19 do 21 kilometrov. Zato zasluži, da jo kranjski in primorski poslanci upoštevajo, in nje zgradbo ob enem, ko se prične graditi bohinjska železnica, odločno zahtevajo, tako, da se na teh progah hkratu otvori promet.

Mi nimamo ničesar dodati temu članku, samo omenili bi, da je proga Trst-Gorica-Ljubljana preko Lesec-Bleda že radi zametov na Krasu, ki v zimskem času zaustavljajo promet mej Trstom in Ljubljano, neizmerne važnosti, ker se bo moral v takih neredkih slučajih ves promet med Primorsko in Kranjsko vršiti na črti Trst-Gorica-Ljubljana.

Vesti iz Štajerske.

— Ciganom in raznim sleparjem — da, Slovincem — ne! V Mariboru sme vsaka ciganska banda slobodno nabijati lepake po oglih! Tudi vsaka čudezna žena sme slobodno razobešati tudi najbadaštee reči. Le Slovinci, katerih je v Mariboru po pripoznanju občine same 4065, ne smejo razobešati lepakov. Ko je čitalnica minolo leto dala prilepiti nekaj zelenih listkov, je policija iste — listke namreč — s sabljami doli sekala. Zavodu za plakatiiranje so pojasnili, da — čim bi še enkrat nabijal »bindišche« listke — mu odtegnjejo koncesijo, ali pa mu ustvarijo konkurenčno podjetje...

Torej eigani in razni sleparji uživajo pred nemškimi mogotci več pravice, nego njih lastni slovenski someščani, od katerih so mnogi celo v jako uglednih socijalnih pozicijah! Ti ljudje so res že kar zbesneli.

Še jeden dokaz nestrpnosti je dal te dni mariborski občinski svet. Namestništvo v Gradu je pozvalo s posebnim dopisom ta občinski svet, naj dovoli kako svoto v zaklad za podporo bednim. To prošnjo so odbili, a občinski svetovalec dr. Schmid, ki je ob enem deželni uradnik, je izjavil v razpravi: »Naše drage barve črno-rudeče-zlato (na slavnosti v Gradu istemu zakladu na korist) so bile progane, to je, hoteli so jih namestiti le v nekem stranskem kotu. Kjer pa je nemška zastava progana, tam n'ima nemški državljani ničesar iskati, ako ni zgubil narodnega ponosa«.

To je nemška — humaniteta! Gladnim odrekajo podporo! Morda pa jim hočejo potisniti v lačne želodce vsakemu — po eno črno-rudeče-zlato zastavo!

Razne vesti.

Peta žena. Szass Gjuro na Ogerskem, v mestu Marosvasarhelyni, imel sreče v zakonu. Dve ženi sti mu umrli jedna za drugo, tretja mu je postala nezvesta in ga je zapustila, četrt pa, lepa vdova, mu je privela v hišo še lepšo pastorko. Szass se je kmalo ohladil do svoje žene in se je zaljubil v njeno hčer. Ko je žena to videla, je zahrumela na Gjuro in ga grajala. Njega je bolelo to, pa se je skušal ustreliti, ali ni se mu posrečilo to, ker je krogla prebila le steno. »Obesiti se hočem — je kričal Gjuro — in če se mi to ne posreči, odidem v druge kraje, kjer bom srečno živel s peto ženo« — to je s pastorko. No, poprej, nego je skušal pastorko odvesti

v daljnji svet, poskušal se je obesiti in glej: to se mu je posrečilo! Nekega dne so ga našli obešenega radi nesrečne ljubezni — do pete žene!

Dvojčka na maturi. Te dni sta maturirala na monakovskem gimnaziju sin in hči vseučilišnega profesorja dra. Priengsheima. Brat in sestra sta dvojčka. Maturu sta položila z izvrstnim vspehom.

Najstarejši častnik avstro-ogrske vojske. »Reichswehr« poroča: V Brixleggu na Tirolskem biva sedaj v namene zdravljenja poročnik i. s. Aleksander vitez Vuković. Isti je 102 let star in je torej služil v treh stoletjih. Gotovo redek slučaj.

Mati in trije sinovi — morilci. Porotno sodišče v Pragi je spoznalo krivimi umorstva, oziroma sodelovanja na umorstvu lastnega očeta oziroma soproga: brate Antona, Vaelava in Emila Slanička ter njih mater Ano Slaničko. Prva dva sta obsojena na smrt, tretji — ker ni še dosegel 20 leto — ter če trta pa vsaki na petnajst let težke ječe.

Tolstoj smrtno bolan. Petrogradski list »Novoje Vremja« poroča, da je stanje Tolstega brezupno. Grof Leo Tolstoj da zgublja rapidno telesne moči; slavni ruski pisatelj trpi že več let vsled neke bolezni na želodec. Zdravniki so se izjavili, da ni nikakega upanja za njegovo rešitev.

Za nezakonske matere. Na Švicarskem so žene zasnovala gibanje, da se onim nezakonskim materam, ki same hranijo in vzgojajo svojo dečo, zakonito da naslov »žene«. To prošnjo, podkrepiljeno z več tisoč podpisi, predlože žene zveznemu svetu. Zvezni svet podpira to gibanje.

Raztrešena zaročenka. V nekem pariškem predmestju se je dogodil ta-le komični slučaj. Pred županom sta stala zaročenca s svatbenim spremstvom. Ko je župan vprašal njega, hoče-li oženiti deklcio, je ta odgovoril »da!«; ko pa je vprašal njo, da-li vzame zaročenca, je ona odgovorila z »ne«. Svatje, najbolj pa zaročenec, so prebledeli; a ko so zaročenko opozorili, kaj je rekla, je zajokala in se opravičevala, da se je bila zamislila. Po francoskem zakonu »Code Napoleon« se mora v takih slučajih, ako je kdo rekel »ne« namesto »da«, ves poročni čin začeti z nova, počenši z oklici. Svatje so se razšli, a zaročenca sta se žalostna vračala na svoja doma.

Brzjavna poročila.

Deželni zbor istrski.

KOPER 18. Deželni zbor je sklican v Koper za dan 29. julija.

Potovanje Khediva.

DUNAJ 18. (B) Khedive je danes odpoval v Pariz.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 17. (B) Po najnovejših sporočilih je prišlo do prvega spopada v Saragosi med katoliki in slobodno mislečimi. Govori se o 50 ranjenih. Neka gruča je napadla pisarne katoliškega lista »Noticiero«, je udrla v uredniške prostore in je tam napravila veliko škodo. Glavnega urednika lista so ranili. Katoliki so, oboroženi z noži in samokresi, nadaljevali procesijo. Oblasti so se omejile na to, da so uplivala pomirljivo in in da so čuvala osebo in lastnino.

MADRID 17. (B) Oficijelno poročilo o dogodkih v Saragosi pravi: Ko je množica čula, da karlistiški general Cervero vodi procesijo, je začela vsklikati: »Živela sloboda!« To je provzročilo prvi spopad. Procesija je nadaljevala ob živžiganju in kričanju množice. Neki duhovnik, noseči zastavo, je vrgel drog na živžigajoče, kar je provzročilo nov konflikt. Število ranjenih še ni znano.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea	ZALOG: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
---	--

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Išče se sposobnega
praktikanta
za trgovino. Prednost ima tisti, ki po-
zna vse tri deželne jezike. Naslov pové
tiskarna „Edinost“.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo
zavoda za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
sterstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
imeti najfinjša vina.

CENE:	
Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz Vise	34
Vino Opollo	38
Belo vino iz Vise	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
loga zasnovernega
pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim
rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
(zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
in izdelovalnico vsakovrstnega po-
hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje
gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Skladišče vina ulica Acquedotto št.
23. Prodaja vina v
sodih in buteljkah. Fine pašne in desertne vina na
debelo in drobno franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladničarna Jakob
Jellen
v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat
na dan svež kruh in velik izbor sladice. Sprejema v
pečivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Za-
loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Zaloga dalmatinskih vin iz last-
nih
kleti in istrski teran toplo priporoča cenjenim dru-
žinam, gg. krmarjem in hotelijem. Simeon Pav-
linović v Trstu, Via Chiozza 11.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu
ulica Stadion 25. nazna-
nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno
delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih
najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da
si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu bla-
govolil dati dela, zakajega izvršitev tudi jamči. Za
mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
priporoča
pristna bela in črna vina iz vi-
pavskih, furlanskih, brislih, dal-
matinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po že-
leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije
v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
šilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštna.

Pri „Posojilnici“ in Južnostajerski
hranilnici“ v Celji odda se služba

kontrolorja in hišnega upravitelja.

Plača po dogovoru. Prošnje naj se
pošiljajo do 15. avgusta 1901, na na-
čelnstvo „Posojilnice“ oziroma ravnat-
eljstvo „Južnostajerske hranilnice“ v
Celje.

Rudarsko upraviteljstvo društva
„Bosnia“ v Sinjakovu. pošta Lajce v
Bosni, kupuje po jako ugodni ceni

stari baker

bodisi posamezen čist ali pocinjen, kakor
tudi vsake vrste bakrene žice.

MATTONLEY
GISSHÜBLER
naravná
alkalická kyselina

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

o že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
moli učinkujuče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglice, ki so tudi pod
imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane,
stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1
gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljavi: 1 zavitek
1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki gld. 35 kr., 10 zavitevov
9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 5.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi
stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
poštnine prosto pošiljavi 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz
ozkega trpotca razlizujoč. 1
steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam
zoper golšo. 1 steklenica 40 kr.
pošiljavi 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati
izvrstno krepilo za šeloec in živce, 1
liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka
želodčna tinktura (preje živ-
ljenska

esenca imenovana.) — Lahko razstoplju-
ječe zdravilo, dražilnega in krepčujočega
učinka na želodec pri oviranem prebav-
ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstorična
steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam
zoper rane, 1 steklenica
50 kr.

Tannochinin-pomada
J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo
za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s
poštnine prosto pošiljavi 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razem tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbijo vsi predmeti, katerih morda
ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljave po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem
je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljavih proti povzetju.

Ivan Semulič

TRST - ul. Beledere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštna.

Velika zaloga

koles

po nečuvno
nizkih cenah.
Nova kolesa I. vrste od
K 150.— višje. Kolesa
za dame z ravnim okvir-
jem, dobrim gumijem K 65.—, 80.—, 90.—,
100.—. Pneumatiki, gumijevi nadkrovi, dobre
vrste K 9.—. Čevli K 5.—. Ceniki gratis. Vsi
deli jednako po ceni.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju,
najpripravniji šivalni stroj na
roko „The jewel“ šiva vsako snov,
debelo ali tenko in tudi najmoč-
nejše sukno in platno. Cela se-
stava je od železa in jekla, fino
poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivan-
kami, posodico, ključem in potegovalcem vija-
lov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno
šev 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon
vzbujajo povsod zbog njegove konstrukcije,
dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10
tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridrževalca, 2 dvojna meha z okovi
od jekla, odprt klavirjat od niklja, močan, širok, krasen glas, 35 cm velik
krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja,
godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po
povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovjše, velika novost! Fotografični popoln stroj gld. 1.90 s
kojim zamore napraviti vsak brez prej-
šne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5
Cena kompletne stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljico gld.
1.90 Velik stroj z objektivom in številnimi potrebnimi gld 3.—. Za zunanje na-
ročbe se zaračuna zaboj 35 novč.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.
razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
vensko-italijanskem jeziku z več kakor 400
slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
potrebni predmetih za kmetijstvo vinarstvo,
za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za resno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

„Edinost“

se prodaja razven že v znanih taba-
karnah tudi J. Kramar v Rojanu in
Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zra-
ven prodajalnice Smolars.)

Hiša v Rojanu

enonadstropna, skoro nova, z lepim
vrtom, je na prodaj. Natančneje se po-
izvé v naši tiskarni, ulica Carintia 12.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

— najugodnejša gostilna —

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. višje.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

Remeljni v velikem izboru, bukove debal
orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice
za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za
stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderin št. 10.

Pekarna in sladničarna JAKOB JURCA

TRST. — Giulia št. 14 — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh,
vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje
fina vina v buteljkah in moko v velikem
izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in
kamor si bodi.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.

Izbir raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v aliei Bastione št. 2,
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Rojansko posojilno in konsumno
društvo v Rojanu (pri cerkvi) priporoča
svojo dobro znano

„Društveno krčmo“

v kojej se toči:

najboljše domače črno vino po 52 novč.

I. vrste istrsko „ „ „ 40 „

kakor tudi Steinfeldsko pivo v sodčih in
buteljkah.

Gorke in mrzle jedi.

Lep senčnat vrt. — ORO — Kroglišče.